

กสม. จัดสมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2568
เตรียมเสนอรัฐบาล 5 ประเด็นสิทธิที่สำคัญ มอบรางวัล 8 บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่น
ด้านสิทธิมนุษยชน

วันที่ 18 - 19 ธันวาคม 2568 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จัดงาน “สมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2568” ภายใต้แนวคิด “สิทธิมนุษยชน: ทุกชีวิตทุกเวลา” โดยมีวัตถุประสงค์ให้งานสมัชชาฯ ซึ่งจัดต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 4 เป็นพื้นที่กลางในการรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ชุมชน ประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสนอไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ โรงแรมเซนทารา ไทฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวในการเปิดงานว่า ที่ผ่านมาเวทีสมัชชาสิทธิมนุษยชนได้มีส่วนร่วมผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายหลายประการ เช่น การติดตามและส่งเสริมการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคตสูญหาย ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการบันทึกภาพการจับกุม การขับเคลื่อนกฎหมายสมรเทศาภิยม และการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและเครือข่ายภาคประชาสังคมผ่านงานคลินิกสิทธิมนุษยชน และตลอดปี 2568 นี้ สมัชชาสิทธิมนุษยชนได้ร่วมกันทำงานในหลากหลายประเด็นทั้งประเด็นสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิผู้สูงอายุ สิทธิแรงงาน ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และสิทธิมนุษยชนกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งจะมีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลต่อไป

สำหรับในปีข้างหน้า กสม. จะร่วมกับเครือข่าย เดินหน้าสร้างการรับรู้ถึงความเชื่อมโยงระหว่างการทุจริตกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ การดำเนินงานเรื่องสิทธิมนุษยชนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานเพื่อสร้างสังคมที่เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

นายมานะ นิมิตรมงคล ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) กล่าวปาฐกถาพิเศษโดยชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นระหว่างการทุจริตกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น การเลือกปฏิบัติต่อนักโทษอันมีที่มาจากการเรียกรับสินบนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานที่สร้างผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตของผู้คน ความไม่โปร่งใสของหน่วยงานรัฐที่ปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนกับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ฯลฯ โดยเน้นย้ำว่าประเด็นเหล่านี้เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องตระหนักและร่วมกันต่อต้านเพราะยังมีการทุจริตคอร์รัปชันมากเท่าไรสิทธิของประชาชนยิ่งถูกปล้นชิงไปมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

จากนั้น ภาคีเครือข่ายได้นำเสนอข้อคิดและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานตลอด 1 ปีที่ผ่านมาและจากการหารือในเวทีสมัชชากลุ่มย่อยเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2568 ใน 5 ประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

(1) **ข้อคิดเห็นในสิ่งแวดล้อมที่ดี** เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ทวีความรุนแรงของภัยพิบัติโดยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการน้ำและลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นผ่านการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากตั้งรับเป็นป้องกัน ให้มีการวางแผนเชิงรุก การประเมินความเสี่ยงก่อนเกิดภัย และมีช่องทางเข้าถึงข้อมูลสำหรับประชาชนเพื่อการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ พร้อมยกระดับขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นให้เข้าถึงงบประมาณได้อย่างคล่องตัว สามารถปรับตัวและจัดการตนเองได้ทันทีเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ รวมทั้งให้มีการชดเชยเยียวยาผลกระทบอย่างเป็นธรรมโดยคำนึงถึงบริบทพื้นที่และวิถีชุมชน

(2) **ข้อคิดเห็นผู้สูงอายุ** เห็นว่า การส่งเสริมและคุ้มครองให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่มีศักดิ์ศรี มีอิสระ และมีหลักประกันรายได้ที่มั่นคง เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องขับเคลื่อน จึงมีข้อเสนอแนะให้ขยายเกณฑ์อายุการทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้สอดคล้องกับอายุคาดเฉลี่ยที่มากขึ้นของประชากร ลดการเลือกปฏิบัติ และสร้างหลักประกันรายได้ผ่านการผลักดันกฎหมายว่าด้วยระบบบำนาญแห่งชาติเพื่อคุ้มครองให้ผู้สูงอายุทุกคนได้รับสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งสนับสนุนกระบวนการหารือระหว่างประเทศเพื่อผลักดันให้มีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุ

(3) **ข้อคิดเห็นแรงงาน** เห็นว่า แรงงานทุกกลุ่มควรได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ตามมาตรฐานสากลและบรรทัดฐานเป้าหมายการเข้าถึงงานที่มีคุณค่า การจ้างงานที่เป็นธรรม มีการคุ้มครองทางสังคม มีสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน และมีสิทธิในการรวมกลุ่มและเจรจาต่อรองโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศหรือเหตุใด ๆ โดยมีข้อเสนอแนะให้ไทยพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิแรงงาน รวมทั้งปฏิรูปกฎหมาย/นโยบายแรงงานทั้งระบบเพื่อให้คนทำงานทุกกลุ่ม ได้แก่ แรงงานในระบบ แรงงานนอกระบบ แรงงานแพลตฟอร์ม แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ แรงงานข้ามชาติ พนักงานบริการ และแรงงานจ้างเหมาบริการในภาครัฐ ได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

(4) **ข้อคิดเห็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน** เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดำเนินการตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) และจัดทำกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD) โดยเสนอให้มีการบูรณาการเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งผลักดันร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการค้าการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อ พ.ศ. ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของภาคธุรกิจด้วยการเคารพในสิทธิมนุษยชน

และ (5) **ข้อคิดเห็นสิทธิมนุษยชนกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)** เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ โดยเน้นย้ำว่า รัฐต้องไม่ใช่ AI ในลักษณะที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และต้องมีความรับผิดชอบในการใช้และพัฒนา AI เช่น ไม่ใช่ AI กระจายเนื้อหาที่โฆษณาชวนเชื่อในการทำสงคราม หรือสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชัง เสนอให้มีการพัฒนากฎหมายและแนวทางในการกำกับดูแลการใช้ AI

ที่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน กระตุ้นให้ภาคธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาระบบและแพลตฟอร์ม AI อย่างมีความรับผิดชอบ รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง มีทักษะ ความเข้าใจ และมีความรู้เท่าทันทางดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็กและเยาวชน ผู้หญิง คนพิการ ผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ ให้รัฐกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบของ AI เช่น การจ้างงานและแรงงานในอนาคตด้วย

ในงานยังมีพิธีมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2568 รวมทั้งสิ้น 8 รางวัล ได้แก่ (1) นายสาทร สมพงศ์ ผู้ประสานงานโรงเรียนไต้ร่มไม้ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ผู้ทำงานปกป้องและคุ้มครองสิทธิของชุมชน และฐานทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนา (2) นายเผ่าชี ลำเต๊ะ เจ้าหน้าที่ฝ่ายรณรงค์เชิงนโยบาย แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย คนรุ่นใหม่ที่ขับเคลื่อนงานเชิงวิชาการและการรณรงค์ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเด็นเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม โดยสงบ และการป้องกันการทรมานและการบังคับให้สูญหาย (3) เครือข่ายประชาชนจัดการเลือกปฏิบัติ (มูฟดิ) การรวมตัวของเครือข่ายภาคประชาสังคมที่มุ่งส่งเสริมความเท่าเทียมและการไม่เลือกปฏิบัติในสังคมไทยมิติต่าง ๆ โดยมีการผลักดันร่างกฎหมาย การสร้างพื้นที่เรียนรู้และรณรงค์ทางสังคม (4) นางสาวชุตินา มอแล่กู ประธานเครือข่ายอาชังเพื่อสันติภาพลุ่มน้ำโขง นักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิงที่ทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะประเด็นสถานะบุคคลและการอนุรักษ์ฟื้นฟูภาษาอาชังให้คงอยู่เป็นอัตลักษณ์

(5) ศูนย์ประสานงานการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 หน่วยงานระดับพื้นที่ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติ เพื่อให้เด็กทุกคนเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (6) มูลนิธิช่วยไร้พรมแดน องค์กรที่ดำเนินงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิดในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐาน และสิทธิของแรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัย และบุคคลไร้สถานะ (7) นายบัณฑิต ลุนทา กรรมการผู้จัดการ บริษัท พาราดิซัล มีเดีย จำกัด สื่อมวลชนผู้ผลิตสารคดีเชิงข่าวที่มุ่งเปิดเผยปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและผลักดันให้เกิดการปฏิรูประบบยุติธรรมไทย และ (8) โครงการยกระดับป่าชุมชนเพื่อการจัดการไฟป่าแบบยั่งยืนและลดผลกระทบทางสุขภาพภาวะ จังหวัดเชียงใหม่ โดยสมาคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภาคเหนือ ที่มุ่งแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการไฟป่าและฝุ่น PM 2.5 ที่กระทบสิทธิในสุขภาพ โดยความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในช่วงสุดท้ายของเวทีสมัชชาสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2568 ภาคีเครือข่ายได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ยืนยันถึงความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันอย่างแข็งขันในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อไปสู่เป้าหมายสูงสุดที่ทุกคนในสังคมไทยเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียม ดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

19 ธันวาคม 2568